

**JUL PÅ
HELNÆS**
– Se side 7 og 14

**Ugle fra Elmebjerg
Teglværk**
– Se side 4-6

1. søndag i Advent

Foto: Tina Valbjørn

Kirkeåret begyndte med tre nyheder

En fornem gave til kirken

Ved kirkeårets første gudstjeneste i søndags bar præsten en unik messehagel. Den er skabt af Solvejg Refslund og skænket til Helnæs Kirke af Anders Lyng kort efter Solvejgs alt for tidlige

død. Helnæs Kirke har nu to messehageler skabt af herboende kunstnere, idet Hanne Dannié for en del år siden syede den grønne messehagel. Præsten bar den under Hannes bisættelse. Menighedsrådet udtrykker stor taknemmelighed over, at kirken har to så prægtige - om end meget forskellige - kunstværker

til rådighed og vil vide at påskønne og bruge dem ved ganske særlige lejligheder. (Mere om messehagelen i næste nummer. Se foto side 15).

En ny informationsfolder om kirken

Menighedsrådet har gennem hele denne fireårige periode

arbejdet med tanken om at skabe en ny folder om kirken. En folder, som både fortæller kirkens historie og

Læs mere på side 3 ▶

Helnaeskro
VÆRD AT KØRE EFTER

Bordbestilling
kan ske på **64 77 13 41**

www.helnaeskro.dk

TØJ, SMYKKER & BRUGSKUNST

PLUMS GAARD - ØSTERGADE 38 - ASSENS
TEL. 6471 1004
WWW.LIVLAWAETZ.DK

**Julen står
for døren**

Find gaven hos
HELNÆS ANTIK
Tlf. 64 77 14 85

INDHOLD

1. søndag i Advent

Kirkeåret begyndte med tre nyheder: En ny gæstebog, ny infolder og en ny messehagel og ikke at forglemme et nyt menighedsråd. – Forsiden

Familien Andersen og teglværket på Elmebjerg (III)

Historien handler om to generationer, far og søn, der begge hed Anders Andersen. I dette nummer er A.A. senior og Elmebjerg i fokus. – Side 4-6

Jul på Helnæs afsluttes med julekoncert i Helnæs Kirke

En kvintet bestående af 5 kvinder – qvindetta – sørger for, at vi kommer i julestemning. – Side 7

Tørvejr, Travetur og Cowboykaffe

Indvielse af LIFE - projektet på Maden. – Side 9

Status for LIFE Helnæs projektet

HP har atter bedt Annita Svendsen, Naturstyrelsen, om en status efter indvielsen af LIFE-projektet på Maden. – Side 10

Nytilflyttere på Helnæs – HP byder velkommen

Peter Carstensen og Dorte Sandorff er nu flyttet ind midt i Helnæs By, Helnæs Byvej 51. HP har opsøgt dem for at byde velkommen hertil. – Side 11-12

Døbefontens forunderlige rejse

I forbindelse med arbejdet med at skrive en ny informationsfolder om Helnæs Kirke, voksede behovet hos forfatterne for at få afklaret spørgsmålet: Hvordan var en døbefont fra Helnæs, fjernet i 1811, endt hos Nationalmuseet i 1893? – Side 12-13 og 16

Læs desuden:

Torsdagsklub – Side 3

Pastorens klumme – Side 3

Efterskole for overvægtige – Side 8

Generalforsamling i Forsamlingshuset – Side 11

Tarteletfesten – Side 16

Redaktionelt:

Vi udkommer som sædvanligt den 1. torsdag i måneden, altså den 3. januar 2013. På grund af de mange jule- og nytårsdage er der deadline for artikler og længere indlæg den 21. december. Udefra kommende indlæg bedes anmeldt tidligere. Meddelelser til 'Det sker', og 'køb og salg' kan afleveres på mail senest den 26. december.

HELNÆSPOSTEN

UAFHÆNGIG AF POLITISKE, ØKONOMISKE OG FORENINGSMÆSSIGE INTERESSER
RYET 22 · HELNÆS · 5631 EBBERUP · TLF. 64 77 12 72 · MOBIL 24 82 25 30
E-MAIL: DREISLER@MAIL.DK · WWW.HELNÆSPOSTEN.DK

HELNÆSPOSTEN UDKOMMER HVER MÅNED. OPLAG 300 EKSP. OMDELES GRATIS
TIL SAMTLIGE HUSSTANDE PÅ HELNÆS OG I SOMMERHUSOMRÅDET. SÆLGES I
ABONNEMENT OG LØSSALG (SPAR, EBBERUP)

UDGIVER: HELNÆSPOSTEN (SELVEJENDE)

REDAKTION: POUL DREISLER (ANSV.)

REDAKTIONSUDVALG: ANNE K. HANSEN, ANDERS LYNG, ANDERS L. RASMUSSEN,
SUSANNE B. SØRENSEN, MARIANNE S. THERP, HELLE BLUME ANDRESEN

FOTO: HELLE BLUME ANDRESEN

GRAFISK TILRETTELÆGGELSE: HELNÆSHUS GRAFISK

WEBMASTER: PALLE HERMANSEN

DISTRIBUTION: DAN RAVN-JOENSEN

ANNONCER: NYTEGNING OG ADMINISTRATION SAMT ABONNEMENTER:
ULLA DREISLER TLF. 64 77 12 72 / 24 82 25 30 · E-MAIL: DREISLER@MAIL.DK

ÅRSABONNEMENT: KR. 375,- INCL. FORSENDELSE

LEDER

Ved årets slutning

*I sne står urt og busk i skjul;
det er så koldt derude;
dog synger der en lille fugl
på kvist ved frosne rude.*

Sådan indledes B.S.Ingemanns lille vintersang fra 1831, der meget præcist angiver en stemning af sne, is og kulde. Den kan tolkes som andet end meteorologiske fænomener. Kim Larsens "Det er en kold tid vi lever i" handler heller ikke bare om dagens temperatur. Ser vi tilbage på det år, der er ved at rinde ud, kan man nemt komme til at tænke på et begreb, som blev kendt, da Dronning Elisabeth d. II sammenfattede sit år 1992 som Annus Horribilis, et horribelt år. Ulykker og tragedier var skyllet ind over hendes familie hele året. Det vil nok være for traurigt at beskrive situationen her på halvøen på tilsvarende vis, men vi er heller ikke blevet forskånet for en del smertelige tab af familie og venner og oven i højskolens lukning. Og hvor er alt det blevet af, som for blot 6 år siden skabte grundlaget for den nære omverdenens forundring og nysgerrighed. Hvad er det dog, der sker på "kunstnerhalvøen", blev der spurgt. Og det kan vi så prøve at finde svar på. Ingemann lader den lille fugl synge, siddende på en kvist, og vi kan høre den selv gennem vores frosne rude. Fuglen synger:

*Giv tid, giv tid! Og livets træ bli'r grønt,
Må frosten det end kue;
Giv tid! Og hvad du drømte skønt,
Du skal i sandhed skue.*

Således får Ingemann i sin lille sang på fire vers om årstiderne peget på at livets træ atter bliver grønt og at de drømme vi har, bliver opfyldte, blot vi giver tid. For det er jo således, at området, på samme måde som træet, der end kuert af frosten, trods alt bliver grønt igen. Det er det, der bogstavelig talt kan siges om store dele af Helnæs, idet vi har fået noget natur tilbage ved Bobakkerne og ikke mindst på Maden, som søges at blive gjort til et engområde, således som det var for mere end 100 år siden. Det er fællesskabets fortjeneste, både det europæiske (EU) og danske (Staten). Et lokalt projekt om en friskole baseret på bl.a. lokale kræfter er omtalt i dette blad og en ny højskole er også blevet et projekt for lokalbefolkningen. Der er samlet mere end 100.000 kr. ind som grundlag for tilførsel af yderligere kapital og en række lokale har givet tilsagn om støtte ved udnyttelsen af de særlige kompetencer, der er til stede på halvøen. Så "hvad du drømte skønt", ser ud til at vi i sandhed skal skue. "Giv tid, giv tid!" livets træ bliver atter grønt som tegn på, at man ved ihærdigt og uselvsk arbejde, bevarer Helnæs som et sted for en ønskværdi fremtid. Med disse ord ønsker HelnæsPostens redaktion og medarbejdere alle annoncører, abonnenter, læsere, og alle, der støtter vort lille blad.

GLÆDELIG JUL OG GODT NYTÅR

pd

Lejre · Friluftaktiviteter for både børn og voksne
Naturvejledning · Kursusvirksomhed · Kanoudelejning

Tlf. 64 72 32 17 · www.helnaesmoelle.dk

Fortsat fra forsiden

som siger noget om, hvad der findes af inventar i kirken og hvor det stammer fra. Folde- ren ligger nu i våbenhuset og kan erhverves for 10 kr.

Kirkens nye gæstebog

Det vil nu være muligt for både kirkegængere og turister eller andre gæster, som besøger kirken at notere deres indtryk af besøget eller af gudstjenesten i kirkens gæstebog. Alle kommentarer, gode idéer eller kritik af forskellige forhold omkring kirken er velkomne og vil få menighedsrådet til at overveje aspekter i kirken og kirkelivet her.

Helnæs menighedsråd er konstitueret

Det nye menighedsråd har på sit møde den 28. november konstitueret sig således: Marianne Therp fortsætter som formand, næstformand Inger Lund (nyvalgt), Ruth Madsen fortsætter som kas-

serer. Desuden består rådet af Moira Poulsen (nyvalgt) og Pia Haahr.

Der var også genvalg til Charlotte Foss Madsen som kirkeværge. (ikke medlem af rådet).

Menighedsrådsmøder er offentlige

Publikum er velkomne til at overvære møderne. Alle vil være hjerteligt velkomne. Dagsordenen kan man få tilsendt, hvis man senest en uge før mødet oplyser sin e-mail eller sin postadresse til formand Marianne Therp, SMS til 2720 1668 eller mail til mtherp@gmail.com. Skriv en mail eller send en SMS, hvis du vil høre, hvor mødet skal afholdes og modtage en dagsorden. Møderne vil ligeledes blive meddelt i Helnæs-Posten under 'det sker'. Næste møde er fastsat til onsdag den 23. januar kl. 19.00.

pd

KORT NYT**Torsdagsklub**

Der har været to meget spændende og interessante eftermiddage i november måned i torsdagsklubben.

Den 8. havde vi besøg af Sanne og Torben Bundgård fra Nr. Broby. De har et sommerhus så langt væk som på Cape Town halvøen i Sydafrika. De viste billeder og fortalte om deres tilknytning til stedet, om befolkningen og om mad- og vin-specialiteterne på restauranterne.

Den 22. var det en af Helnæs' vistnok modigste kvinder, Mette Jørgensen, der underholdt med fortælling og bil-

leder fra hendes ca. 10 rejser i regnskoven til indianerne i Mellem og Sydamerika. De første rejser hun foretog, var i 1970'erne med rygsæk og senere med mand og 2 små piger og i årene efter rejste hun alene eller med veninder. Sidste rejse var i 2010, men ikke den allersidste, hvis det går efter Mettes ønsker. Det er så heldigt, at Mette Jørgensen har lovet at komme igen et andet år og fortælle om to andre indianerstammer, som hun også har besøgt. (Næste møde se side 14).

ah

PASTORENS KLUMME Anders Lundbeck Rasmussen**Kærlighed og Mørke**

Den jødiske forfatter Amos Oz har skrevet en erindringsroman, som hedder: "En fortælling om Kærlighed og Mørke." I bogen fortæller han om hvordan han – da han var dreng under 2. verdenskrig – var meget fascineret af historien, og ofte forestillede sig, hvordan ting og begivenheder i verdenshistorien kunne være gået helt anderledes end de gik. Med sin fantasi skabte han en parallelverden, hvor han kunne rette op på fortidens fejltagelser. F.eks. på en af de store katastrofer i jødisk historie. Det jødiske oprør mod romerne fra 132 til 136 e. Kristi fødsel. Et oprør der endte med at Jerusalem blev ødelagt og jøderne fordrevet. Men i drengens fantasi kan han forhindre Jerusalems ødelæggelse. Han flytter den moderne britiske hærs jødiske brigade tilbage til oldtiden. Med deres maskingeværer og granater kan de hjælpe den jødiske oprørsleder Bar Kochba med at slå de romerske kejsere Hadrian og Titus og deres hære, og til sidst indtage Rom. I sin fantasi skriver drengen altså historien om, så det bliver David, der vinder over Goliat – det lille jødiske folk, der vinder over den romerske overmagt. Amos Oz slutter: "Denne sære drift jeg havde som barn – lysten til at give endnu en chance til den, der ikke havde nogen og ikke

ville få nogen – er en af de drifter, der den dag i dag fører min hånd, hver gang jeg sætter mig for at skrive en historie". Ved hjælp af fortællinger kan vi forestille os at verden og tingene kunne være helt anderledes, og i fantasien give nogen en chance til. Når vi skriver historie kan vi også yde en form for retfærdighed til dem i fortiden, med tilbagevirkende kraft. Ved at give oprejsning til dem, der måske ikke fik en chance. Ligesom vi også ved at tilgive – på en måde – kan ændre på fortiden, ved at se den i et nyt lys. Og se med kærlighed eller barmhjertighed på en som ikke har fortjent det, og: "Give endnu en chance til den, der ikke havde nogen og (ellers) ikke ville få nogen." Tilgivelse er et nyt syn på fortiden som ændrer vores fælles fremtid. Og det er det som evangeliet om syndernes forladelse og det evige liv forkynnder: Endnu en chance, til den, der ikke havde nogen og ikke ville få nogen.

VIN SPECIALISTEN
VINE FRA H.J.HANSEN
– VIN MED SJÆL –
Willemoesgade 2 · 5610 Assens · Tlf. 6471 1163 · www.vinspecialisten.dk

PETSHOP:

Kvalitetsfoder til katte, hunde, marsvin og kaniner

ASSENS DYREKLINIK

Mette og Morten Mortensen
Torø Huse Vej 10 · 5610 Assens
Tlf. 64 71 33 33
www.assensdyreklirik.dk

Familien Andersen og teglværket på Elmebjerg (III)

Vi vil i denne og næste artikel især beskæftige os med familien Andersen og primært de, der virkede som murermestre på og omkring Helnæs. Historien handler om to generationer, far og søn, der begge hed Anders Andersen. I dette nummer er A.A. senior og Elmebjerg i fokus.

SLÆGTS- OG LOKALHISTORIE

Af Poul Dreisler

Det er en temmelig kompliceret historie, der her skal berettes om. I HP nr. 10 bragte vi en artikel, som en læser i Silkeborg havde sendt. Artiklen rummede to spørgsmål om hans familie på Helnæs:

1. "Hvor ligger det hus min oldefar boede i og drev skrædderi fra?

90 års fødselsdagsfest for Mette Andersen. Omgivet af hendes 6 børn. Anders står yderst tv. i forreste række. Adressen er Helnæs Byvej 50.

2. Findes der yderligere oplysninger og evt. fotos fra teglværket ved Elmebjerg, som min tipoldefar har ejet og drevet?"

Til den indsendte artikel, der beskrev indsenderens fami-

lieforhold, var vedføjet billeder til illustration af både huset, han søgte oplysninger om og af Elmebjerg. Undervejs i sin egen søgning, har vor læser sendt yderligere oplysninger og billeder, som vil blive brugt, hvor det vil

passe bedst. I artiklen i nr. 10 skrev han også "at han var overbevist om, at det lille hvide hus, Helnæs Byvej 50, var bygget og beboet af murermester Anders Andersen, som også havde bygget oldefars, skræddermester Johan Jørgen Andersen, hus Helnæs Byvej nr. 42". (Anders og Johan Jørgen er brødre og sønner af A.A. senior).

Det første spørgsmål er besvaret i HP nr. 11. Det var Helnæs Byvej 42, der var afbilledet. Spørgsmål nr. 2 vil vi behandle i denne artikel. Til oplysningen om, at Anders Andersen junior har bygget det lille hvide hus, svarede vi, at vi mente, at det ikke kunne være rigtigt. Argumenterne herfor er, at alle oplysninger fra BBR-register,

www.nanaagge.dk

**Sønderby
Smede- og VVS**

v/Karsten Andersen

Tlf. 64 74 10 05
eller 21 67 96 25

Vinduespolering

til erhverv og private

Vi sætter kvalitet, stabilitet og loyalitet i højsædet.

**FLEMMING RENÉ
VINDUESPOLERING**

Tlf. 64 74 22 40 / 40 82 92 40
www.fl-rene.dk

**SAVE - SAVE
BRÆNDE**

**SPAR
Kr. 1000,-**

**HUSQVARNA
455 Rancher**
Stærk, robust og hurtig reagerende motorsav
3,5 HK - 15" sværd
Vejl. udsalgspris Kr. 4.795,-

NU Kr. 3.795,-

**HUSQVARNA
MOTORSAV
FRA Kr. 1.495**

www.husqvarna.dk

KN-teknik
www.kn-teknik.dk

Have, skov & park
Industrivej 2-4, Nr Broby, 5672 Broby. 62632930

og beboere og andre i nabolaget hævder, at det er bygget i 1910 eller 1912, og at der er blevet brugt materialer, der stammede fra nedbrydningen af Toftegårds ladebygninger. Andre kilder siger os, at familien Andersen ikke boede på Helnæs i 1912, desuden er det mest sandsynligt, at ladebygningerne til Toftegård blev nedrevet senere end 1912. Vi opstillede derfor et tredje spørgsmål:

3. Hvem byggede Helnæs Byvej nr. 50 og hvornår?

Gennemgangen af Anders Andersen jr. og hans families færden i årene 1910 - 1920 fortæller os, at det faktisk er Anders Andersen jr., der har bygget huset og er flyttet ind i det med familie, men blot senere end i 1912. Alt dette vil vi vende tilbage til i næste artikel. Her vil vi primært beskæftige os med faderen, Anders Andersen senior, og teglværket på Elmebjerg.

Teglværket på Elmebjerg

Der er delte meninger, om der overhovedet har været et teglværk på Elmebjerg. Nogle mener endda, at det er en myte, at der var et teglværk på Elmebjerg, og at det styrtede i havet under stormfloden 1872. Ingen steder har det været nævnt, at noget sådant er sket. Indtrykket efter 1872 er, at alle skader blev refereret i dagspressen eller i oversigter over tab, men teglværket er ikke set at figurere i sådanne oversigter eller opgørelser. Ved at stykke forskellige oplysninger sammen, kan det dog med meget stor sandsynlighed slås fast, at der har været et teglværk. Elmebjerg er en bakke og en klint på bagsiden af Bobakkerne ud mod Helnæs Bugt, nord for Rørmosen. Placeringen af teglværket her skyldes, at der har været ler og sand lige til at grave op og bruge i produktionen, desuden har placeringen været praktisk, idet der i den tidsperiode

Uglen som sparebøsse bemærk revnen i ryggen
Produceret på Elmebjerg teglværk

har været en betydelig større forstrand, der har givet plads til at et mindre teglværk har kunnet være der samt, at der har været en relativ tilgængelig kørevej fra Langøre, gennem en passage i åsen, og over de lavtliggende marker bagved og hen langs klinten direkte til teglværket. På en spadseretur i terrænet med en kender af stedet udpeges en tilhugget granitsten med et hængsel, som kunne være en af stolperne til et led ind til teglværket. Turen bekræfter desuden, at klinten og i det hele taget de geologiske forhold har været ideelle til et teglværk. Skrænten og jorden på stedet er meget lerholdig og det fine lerpulver, som også indgår i produktionen, er til stede i stort omfang. Kan brændsel til ovnen køres frem på hestevogn ad rimelige veje eller evt. sejles til kysten, er her et ideelt sted for teglproduktion i lille skala. På stranden ud for teglværkets sandsynlige beliggenhed ligger større og mindre sammenbrændte klumper af forarbejdede mursten spredt blandt strandstenene. De kunne være resultatet af et sammenbrud af ovnen. De

kan også være skabt i den almindelige produktionsproces, hvor ikke alt altid gik lige godt.

Et gårdteglværk

Et teglværk, som det der formodes at havde været ved Elmebjerg, kaldes et gårdteglværk, idet det var et af mange værker, der blev etableret i 1800-tallet. Herregårde anlagde også deres egne teglværker og mange af disse lokale teglværker har for de bedst drevnes vedkommende været forløbere for industriteglværkerne, hvoraf der kun er et fåtal tilbage i dag. Årsagen til disse værkers opkomst var en generel opfordring fra landets myndigheder til at skifte stråtag ud med tegl. Naturligvis aht. brandfaren. Desuden skabte udflytningen af landsbyer et stort behov for moderne materialer ved gårdetableringer på de udskiftede eller delte jorder. I første halvdel af 1800 - tallet, var der god økonomi på landet og hus- og landbrugsbyggeriet havde generelt gode vilkår og det blev bedre i løbet af århundredet. Derfor var der god mening i, at en eller anden,

har fundet på, at anlægge et teglværk på Elmebjerg.

Hvad ved vi om teglværket?

En ældre dame skriver bag på fotografiet af en ugle, der er formet i ler, med en revne i ryggen til brug som sparebøsse, at hun har arvet uglen fra sin bedstefar, der fik den i 1861, da han var omkring 10 år. På bunden af figuren står ridset "Helnæs før stormen 1872" og "Teglværk Elmebjerg 1851". Det er dog ikke et produktmærke, men givetvis noget ejeren af uglen selv har frembragt. Vi ved ikke hvornår teglværket er etableret, ej heller af hvem. Hvis vi nu prøver at følge murermesteren, Anders Andersen og hans familie, får vi et lidt andet og mere nuanceret billede af teglværkets historie.

Familien flytter og A.A. dør

Anders er født i Dreslette Sogn 1838, bliver gift med den 4 år ældre Mette fra Hårby Sogn. De får 7 børn. I historien i HP nr. 10, som er en del af artiklen, der blev sendt fra Silkeborg, skrives der bl.a. "Teglværket blev imidlertid totalt ødelagt ved stormfloden i 1872. Familien var ruineret og måtte starte forfra. De flyttede i 1876 med 7 børn fra Dreslette til Helnæs, hvor de kom til at bo i en lille ejendom ved Elmebjerg". Der var et foto af en mand i en båd, som vor læser mener, kunne være hans tipoldefar. Dette sidste bestrides af lokalkendte, der mener det må være et nyere foto, hvilket skulle fremgå af kysten og flagstangen på skrænten. Familiens fiskeri i bugten gør det sandsynligt, at fotoet er af et medlem af familien Andersen.

"Den 8. januar 1877 dør Anders Andersen pludselig, kun 38 år gammel. Dødsårsagen er ikke kendt, men i familien fortalte man, at han døde af sorg over at have mistet sit livsværk: teglværket på

Fortsat fra side 5

Helnæs". Anders begravet i Dreslette Kirke. Der knytter sig den bemærkning til kirkebogens oplysning om hans begravelse den 15. januar, at "Bemeldte Anders Andersen afgik ved Døden paa Helnæs, men blev jordfæstet paa Dreslette Kirkegaard. Duplikat af Ligsynsattest af 14. Januar medfulgte." . Hvad betyder det? En ligsynsattest kan have mange årsager, enten at der er sket en ulykke eller et selvmord eller at dødsfaldet ikke skyldtes naturlige omstændigheder. Vi ved det ikke med sikkerhed. Flere kilder hælder til selvmordet, idet problemerne med teglværk, flytning og sikkert en dårlig økonomi har tårnet sig op til uoverskuelighed.

Anders efterlod sig hustru, Mette, og 7 børn. Det yngste barn, Jens Peter, der i øvrigt var født på Helnæs, døde i 1879, tre år gammel, men det lykkedes for Mette at få de øvrige 6 børn "godt i vej". Dvs. Mette havde indenfor det halve år fra juni 1876 til januar 1877 født sit 7. barn og mistet sin mand. Og dette barn dør 5. dec. 1879. I folketællingslisten 1880 er der tre hjemmeboende børn og det noteres, at Mette Andersen er "45, enke, husmandskone. Lever af hendes jordlod".

En tredje udlægning

En tredje kilde skildrer Anders Andersen og hans skæbne med flere detaljer end de øvrige. Kilden er givetvis baseret på mundtlig overlevering. Trods det, bliver vi nødt til at gætte. Kilden skriver: "Murer A. Andersen fra Dreslette byggede huset tillige med et teglværk, som han drev. Efter hans død, kom boet i pengevanskeligheder og en slægtning, gårdejer Jørgen Hansen fra Ebberup, overtog værket og drev det ved hjælp af en teglmester. Men da værket ikke arbejdede godt, blev det nedlagt. Murer Andersens enke (Met-

Sammenbrændte mursten på stranden. Foto: pd

te) forblev boende der med alle børnene, indtil den ældste af sønnerne (Anders), der havde lært murerfaget, købte huset af Jørgen Hansen. Anders var gift med Karen Marie fra Gummerup". Det er en meget informationsrig kortfattet tekst, der fortæller om Anders Andersens skæbne og hvad der siden sker.

Hvad ved vi nu?

Murer Anders Andersen er født i Dreslette Sogn 1838, bliver gift med Mette Larsen, der er født i 1834. De får i alt 7 børn, 1 pige og 6 drenge. De seks, er født i Snave Sogn og det syvende i Helnæs sogn. Det sidste barn er født i juni 1876. Barnet før, Johanne, er født i Dreslette 7. juni 1873. Ved folketællingen 1911 oplyser Mette, enken, at hun er flyttet fra Dreslette Sogn i 1873. Hvis dette er rigtigt, og det må det formodes at være, er familien flyttet til Elmebjerg efteråret 1873. Da huset antages at være bygget 1876, må der have været en anden bolig på stedet. Det er også muligt, at teglværket led stor skade i forbindelse med stormfloden 1872, og oplysningen om byggeri af både hus- og teglværk kunne være i tiden efter flytningen i 1873 og de følgende år. Vi kan så med nogen sandsynlighed tro, at det har været vigtigt, måske nødvendigt at flytte fra huset i Snave, til Elmebjerg for at søge at bygge tilværelsen op på ny.

Teglværket lukkes

På tidspunktet for Anders'

død den 8. januar 1877 er der givetvis problemer med økonomien i teglværket, som forstærkes efter hans død, og hele ejendommen overtages / købes af en slægtning fra Ebberup. Han ansætter fagligt uddannet arbejdskraft, en teglmester, som dog heller ikke kan få økonomi i produktionen. Teglværket lukkes ned. Tidspunktet kendes ikke. I 1880 er enken Mette Andersen alene med 3 børn på 11, 8 og 6 år og det noteres på Folketælling-skemaet, at Mette lever af sin jordlod. De øvrige børn er rejst hjemmefra og er under uddannelse som håndværkere og den yngste, der blev født på Elmebjerg, er død i 1879. I Folketællingen 1890 er Anders, det ældste barn, registreret som værende 27 år gammel, gift og har 3 børn. Han har været udlært murer i en del år og har købt ejendommen af Jørgen Hansen, Ebberup, så snart det var økonomisk muligt for ham og flyttet sin familie ind på Elmebjerg, hvor nu kun hans mor boede.

Familiens status

Vi kan afslutte denne del af Anders Andersens historie med at konstatere, at hans tidlige død kan skyldes ulykkelige eller dramatiske omstændigheder. Hans hustru Mette og familien fra Ebberup, rykker sammen og søger at fortsætte Anders' livsværk. Men det går ikke. Mette klarer på bedste vis dagen og vejen med sine børn med det udkomme den lille jord-

lod, kan yde. De har givetvis også skaffet sig til føden ved at fiske i det meget fiskerige farvand. Bl.a. er der mange ål. Alle drengébørn får en god faglært uddannelse, og datteren bliver gift med en gårdmand. Skræddermesteren Johan Jørgen har vi hørt om. En yngre bror, Hans Carl Andersen, blev tømrer, læser videre og blev en anerkendt arkitekt, der bl.a. også bliver medlem af Københavns Borgerrepræsentation. Hans biografi kan læses på nettet, 'Wikipedia', eller på adressen 'Weilbachs Kunstnerleksikon'. Her er bl.a. nævnt, at han i 1908 var arkitekt på 'landsbyskole til Helnæs'. Vi kan så gætte på, om det er med hans bror Anders som udførende murermester. Det var nu ikke hele skolen, han byggede, men en udvidelse af den bestående mod syd, med to klasseværelser og ved samme lejlighed fik den stråttækte skole fast tag.

Næste artikel

Næste artikel vil handle om Anders Andersen junior, hvor vi vil opleve endnu en storfamilies liv og gerninger både i og udenfor Helnæs og hvor vi får svar på omstændighederne ved Anders Andersen jr's. husbyggeri og tidspunktet for indflytning i det lille hvide hus, i dag Helnæs Byevej 50. Ligeledes følger vi hans mors levned, og på et tidspunkt optages i sønnens husholdning.

Kilder:**Materialer fra:**

Jens Lisberg, Silkeborg
Britta Møller, Toftlund
Helnæs Lokalarkiv v/Anne Hansen

Carlo Jacobsen: Korte Træk af Helnæs Sogn's Historie, år 2000

Samtale:

Regner Madsen, Elmebjerg
Arne Rasmussen, Østergård

Jul på Helnæs afsluttes med julekoncert i Helnæs Kirke

Kvintetten - Qvindetta

En kvintet bestående af 5 kvinder – qvindetta – sørger for, at vi kommer i julestemning i år.

JULEKONCERT

Af Marianne Therp

Søndag den 16. december kl. 17.15 afholdes årets julekoncert i Helnæs Kirke.

De fem musikere har en fæl-

les mission, nemlig at dele glæden ved musik og samspil med os, som kommer for at lytte til musikken og synge med. Glæden fra musikerne smitter af på os som publikum, når de skaber en vidunderlig og varm stemning i løbet af koncerten. Programmet er en blanding af klassiske værker krydret med smukke gengivelser af kendte

elskede salmer og salmesang med publikum.

Quintetten kalder sig Qvindetta

De fem kvindelige musikere udfordrer grænserne mellem musiker og publikum og skaber en fælles oplevelse i musikken, i et alment menneskeligt fælles sprog.

Fløjtenist: Eva Østergaard er en meget anerkendt fløjtenist i ind- og udland. I Danmark mest kendt for igennem mange år at have været solofløjte i Det Kongelige Kapel.

Oboist: Josephine Blaamann Petersen har allerede under sin musikuddannelse været aktiv i den professionelle verden både som kammermusiker og orkestermusiker.

Klarinettist: Tine Maj Antonson studerer på solistklassen på Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole, hun er samtidig med studiet

freelancemusiker og turnerer rundt som assistent i landets symfoniorkestre.

Hornist: Henriette Holk har man ofte set i orkestergraven i Det Kongelige Kapel, hvor hun i en årrække besad en af hornpladserne. Hun har ellers haft lange kontraktansættelser i de forskellige symfoniorkestre i landet.

Fagottist: Xanthe Arthurs er til daglig ansat i Odense Symfoniorkester som 2. solofagottist. Hun er også en aktiv kammermusiker og har til glæde for orkesteret og for kvintetten forladt sit Skotske ophav for at fyldiggøre musikken her i Danmark.

Der er som vanligt fri entré til julekoncerten, hvor vi kan glæde os til at høre de fem meget professionelle kvinder spille, og så skal vi også selv synge et par salmer.

Alle er velkomne.

Ebberup og Omegns Begravelsesforretning

v/Hasse Dixen
Nørregade 16 · 5620 Glamsbjerg

Østergades Begravelsesforretning

v/Hasse Dixen
Østergade 75 · 5610 Assens
Tlf. 64 71 13 59 · 64 47 10 47
h.dixen@mail.tele.dk

Vi hjælper Dem til rette med alt

*Hos os kan De gratis få tilsendt pjecen »Min Sidste Vilje«
Se: www.bedemand.dk*

*Vi svarer altid på tlf. 64 74 10 47
www.bedemandhassedixen.dk*

**Salg af gravsten fra egen udstilling
Savværksvej 2G · Glamsbjerg
En af vestfyns største udstillinger**

Julekoncert i Helnæs Kirke

Søndag den 16. december kl. 17.15

Qvindetta

– fem kvinder i musikken

Julekoncert med kvindelige musikere, som ved hjælp af musik og deres egen glæde ved musik, vil sprede juleglæden hos publikum. Koncerten vil også omfatte fælles salmesang.

Slut op om Jul på Helnæs
3. søndag i advent

Efterskole for overvægtige på Helnæs?

De fleste er formentlig enige om, at lukningen af højskolen er et tab for Helnæs. Ikke alene var højskolen et vartegn over det engagement, der kendetegner vores lille samfund, det var også den største arbejdsplads. Højskolen var således en institution, der betød meget såvel direkte som indirekte for livet og bosætningen på Helnæs. Men det samme kan man sige om mejeriet, skolen og brugsen, der blev til købmanden og til sidst lukkede. Vi lever i en verden i forandring, hvor det mest konstruktive formentlig er at lære af fortiden, frem for at holde fast i den. I den proces er det for mig at se vigtigt, at tænke i et helnæsperspektiv. Det er således vigtigt, at det der kommer til at ske i bygningerne på Helnæs Byvej fremmer beskæftigelsen og bosætning

på Helnæs. Vi har ikke meget glæde af folk, der kommer på kort visit i en begrænset del af året.

Samfundsproblem

Helle og jeg arbejder med at etablere en efterskole for overvægtige. Der er kun én efterskole i landet, som henvender sig specielt til den målgruppe. Og overvægt er som bekendt et stigende problem, der har stor offentlig bevågenhed. I 2007 opgjorde Indenrigs- og Sundhedsministeriet således de samfundsøkonomiske omkostninger som følge af overvægt til 14,4 mia. kr. Samme rapport påviste at frekvensen af svært overvægtige var steget med 50 % i perioden fra 1994 til 1999/2001, og at denne tendens synes at være accelererende. Der er omkring 13.000 overvægtige børn i

alderen fra 14-16 år. Så der er et kæmpe behov for at gøre noget ved problemet.

Gode relationer

Jeg har været i kontakt med Claus Meyer, og har skabt en god relation til Meyers Madhus. Også Julemærkefonden og Enheden for Overvægtige Børn og Unge på Holbæk Sygehus har været positive i forhold til projektet. Det er med andre ord en idé og et projekt, der møder velvillige blandt fagfolk. Og netop en bred faglighed er essentiel i forhold til at lave løsninger, der virker og er langtidsholdbare.

Helnæs et godt sted for efterskole

I forhold til overvægtige unge har Helnæs rigtig meget at byde på. Der er langt til butikker og kiosker, og der er gode muligheder for at cykle, gå ture, danse, spille bold, sejle, fiske, ride m.m. Og de unge kan deltage i fysisk arbejde i forbindelse med opgaver i fx

landbrug eller naturprojekterne på Helnæs. Den unge har således enestående muligheder for at skabe interesser og vaner, der fører til et mere aktivt liv. Og det er interesser og vaner som den unge kan bringe med videre i livet. Konceptet handler altså både om de traditionelle løsninger med fokus på kost og motion, og om en opmærksomhed på de psykologiske og sociale faktorer.

En efterskole – godt for Helnæs

Fra et Helnæs perspektiv betyder en efterskole for overvægtige en arbejdsplads med mindst 10 fuldtidsstillinger inden for flere forskellige fagområder. Og så er der jo stadig mulighed for at lave de attraktive "højskolekurser" i skoleferierne. Vi håber naturligvis på at projektet møder opbakning. Har I yderlige spørgsmål er I velkommen til at kontakte os: Christian Falk Rønne, Helnæs Byvej 38, 23 11 66 47, e-mail: cfrhb@os.dk

SUPER SPAR

Åbningstider:

Alle dage kl. 8.00 - 19.00

BAGER:

Alle dage kl. 7.00 - 19.00

POSTBUTIK:

Mandag til fredag
kl. 8.00 - 17.00

HÅNDKØBSUDSALG

Fra Assens Apotek

Varetur til Helnæs
HVER FREDAG

DANSKE SPIL

EBBERUPVEJ 75

TLF. 64 74 11 82

Tørvej, Travetur og Cowboykaffe

Indvielsen af projektet LIFE – Helnæs. Foto: sbs

Indvielse af LIFE - projektet på Maden.

MADEN

Af Susanne B. Sørensen

Torsdag den 9. november kl. 13 blev Natura 2000 projektet, om ikke afsluttet, så indviet med en hyggelig sammenkomst på Maden i naturens tegn. Tilslutningen var stor – biler kørte i kortege ad den hullede - og meget våde – madevej, og ud myldrede vel omkring 70-80 mennesker, der gerne ville være med til at indvielsen. Og for enden af vejen – helt henne ved krattet – og lidt i læ for blæsten, havde Naturstyrelsen rejst et telt og forberedt et par bålpladser.

Taler

Her bød skovrider Søren Strandgård velkommen, takkede for det store fremmøde og fortalte lidt historisk om Maden. Maden er et gammelt maritimt forland, ca. 280 ha. stort, som bag naturlige strandvolde gennem de sidste par århundreder, har været brugt til græsning for øens kreaturer. Området har gennem tiderne skiftet status, fra græsningsområde til opdyrket areal, og nu tilbage igen til et genoprettet naturområde til glæde for dyr og mennesker, via et opkøb for bl.a. EU-penge. På nuværende tidspunkt står ca. 60 ha. af området med

hævet vandstand, hvilket bl.a. skal hjælpe truede dyre- og plantearter, f.eks. den lille orkidé mygblomsten, strandtudsen samt vandsalamanderen. Hele herligheden løber op i den nette sum af ca. 18 mill. kroner, hvoraf ca. halvdelen er statslige midler, den anden halvdel fra EU, LIFE 2000, en fond, der er oprettet til finansiering af projekter, til beskyttelse af truede naturtyper. Søren Strandgård sluttede med at takke for hjælpen fra såvel konsulenter som lods ejere, der har været involveret i Maden.

Herefter gik ordet videre til borgmester i Assens, Finn Brunse, der glædede sig over, at kommunen nu havde en fantastisk naturperle, som han håbede rigtig mange mennesker ville få glæde af. Samtidig håbede han, at det ville få indflydelse på bosætningslysten i kommunen, idet en undersøgelse viste, at bl.a. nærheden til natur var højt prioriteret på boligsøgendes liste. Og Helnæs er jo specielt begavet med en fantastisk natur. Han sluttede med at takke Naturstyrelsen for et flot projekt til glæde for alle.

Endelig fik den lokale repræsentant for beboerrådet, Kirsten Rasmussen, ordet. Hun causerede over et tema af Henrik Pontoppidan, der allerede i slutningen af 18-hundredetallet lovpriste

Made-området, hvor kvæg og får græssede side om side indenfor strandvoldene. Hun sluttede med at sige tillykke fra os tobenede som lever her på ”øen”.

Vandstandsregulering og pølsesnak

Man travede nu i sluttet flok og under ledelse af biolog Annita Svendsen, der har været den praktiske tovholder på hele foretagnet, hen til den sydlige del af Maden, hvor der er blevet gravet en

rende med et ”stemmeværk”, så vandstanden kan reguleres. Her nedlagde man en såkaldt ”svineryg” – en bjælke – på tværs af vandløbet, som holder på vandet, når der skal stemmes vand op. Derefter gik flokken tværs over arealet til pumpehuset, hvor den gamle dieselmotor blev startet – symbolsk.

Til sidst var der bålristede pølser med øl/vand og bål-kaffe, samt almindelig hyggesnak.

Et superfint arrangement!

Oplægning af ”svineryg”. Foto: pd

Lille juleaftensdag Søndag den 23. december

Fælles gudstjeneste for alle 4 sogne
Sønderby, Kærums, Dreslette og Helnæs

Helnæs Kirke kl. 11.00

Vestfynskoret medvirker
Gløgg i våbenhuset

Status for LIFE Helnæs projektet

HP har endnu engang bedt Annita Svendsen, Naturstyrelsen, om en status efter indvielsen af LIFE-projektet på Maden.

LIFE-PROJEKTETS FREMTID

Af Annita Svendsen

Fredag den 9. november blev LIFE Helnæs projektet indviet med manér med taler fra både borgmester Finn Brunse, skovrider Søren Strandgaard samt Beboerforeningen. Vi havde en rigtig dejlig eftermiddag, hvor vejrguderne heldigvis var med os. Vi takker Helnæs og omegn for jeres fine opbakning til arrangementet!

Naturforbedringer

Vi er nu i gang med at justere vandstandshævningen i den sydlige del af Maden endelig på plads ved brug af pumpen og de 2 nye stemmeværker. Vandstanden har i nogle områder været lidt højere end beregnet, men vi forventer, at de sidste justeringer falder på plads snarest. I løbet af vinterperioden skal vi have heget de nye arealer i den sydlige del af Maden og i Bobakkerne, så arealerne er klar til afgræsning til foråret. Herudover vil eksisterende

Galloway dyrene lukkes ud på Maden. Foto: as

hegninger, vandinger, broer m.m. blive gennemgået og renoveret efter behov. I samarbejde med Assens Kommune skal vi have reduceret opvækst af træer og buske og ryddet bevoksninger med rynket rose. Vi har i samarbejde med vores forpagter indkøbt 5 stk. galloway køer, som skal hjælpe med til at forbedre afgræsningen af bl.a. den nordlige del af Fællesmaden. Galloway hører sammen med bl.a. Hereford og skotsk højlandskvæg til de robuste kvægracer, der er særligt velegnede til at afgræsse naturområder. De har en stor vom og er gode til at æde og omsætte strukturholdigt plantemateriale, som har en lav nærings-

værdi. De sætter en solid vinterpels med et underlag af uldhår og er egnede til at afgræsse naturområder hele året. Galloway er rolige dyr og vil naturligt trække lidt væk, når besøgende passerer forbi flokken. Vi forventer at oprense vandhuller til bl.a. strandtudse, når der kommer en tør periode i løbet af sensommeren 2013.

Information og publikumsfaciliteter

Vi er så småt startet på at udarbejde informationsmaterialer til skilte og en opdateret folder for området. Vi vil i samarbejde med Beboerforeningen udarbejde en informationstavle om naturen i Helnæs Made til

ophængning på sprøjtehuset sammen med Beboerforeningens infomateriale om områdets kulturhistorie. Vi udarbejder også en informationstavle til ophængning på toiletbygningen ved Bobakkerne, der fortæller om naturen dér. Herudover vil de eksisterende infoskilte i Maden og Bobakkerne med oversigtskort bliver opdateret med de nye arealer, Naturstyrelsen har erhvervet. Vi arbejder på at etablere et lille besøgsområde med bord/bænkset og bålsted i forbindelse med beplantningen på Fællesmaden nord for markvejen samt at opstille ekstra bord/bænkset ved besøgsområdet i Bobakkerne. Forslag til information og publikumsfaciliteter vil også blive fremlagt og drøftet nærmere i forbindelse med det næste møde i projektets følgegruppe, der planlægges afholdt først i det nye år. Herefter holdes der et statusmøde for projektets styregruppe i slutningen af januar måned. Vi planlægger at afholde en offentlig tur til foråret, når strandtudserne forhåbentlig kvækker i området

I kan læse mere om projektet på hjemmesiden:

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Naturprojekter/Projekter/Fyn/LIFE-helnaes/>

Projektleder og biolog Annita Svendsen

kan kontaktes på mail: ansve@nst.dk eller på direkte tlf. (+45) 72 54 35 44 eller mobil: (+45) 25 26 95 65

auto-HUSET
v/ Torben Jensen Telefon 64 74 17 90
Ebberupvej 13 Telefax 64 74 17 87
5631 Ebberup auto-huset@email.dk

Sportigan

**Østergade 64
Assens
Tlf. 64 77 18 18**

ÅRETS Detailkæde
mad med mere

mesterslagteren
Leif Laustsen
Østergade · Assens · Tlf. 64 71 10 58

Generalforsamling i Forsamlingshuset

Den årlige generalforsamling havde samlet ca. 20 medlemmer foruden bestyrelsens 7 medlemmer. Det blev en ganske uddramatisk aften, hvor man fik konstateret, at det program, man har planlagt med bestyrelsen som tovholder, fungerer pænt med de sving, der vil være fra år til år. Udlejningen af huset var gået lidt i vejret, julen og fugleskydningen havde også givet et større bidrag end sidste år, hvorimod fastelavnsfesten havde skuffet lidt. Et stort problem er, at høstfesten eller som den blev kaldt i år, sensommerfesten, ikke kan trække folk til, hvorfor den atter måtte aflyses. Nu vil bestyrelsen forsøge at lægge en fest om foråret, formodentlig ud fra en antagelse om, at det er årstiden, der er problemet. Formanden, Jørgen Nielsen, nævnte i sin beretning, at man ikke havde nået alt, som var planlagt vedr. vedligeholdelse. Der var dog blevet malet. De tanker, der havde været om at etablere en filmklub med det AV-udstyr, der vil tilgå huset, er foreløbigt droppet, idet det har vist sig, at der er en lang række bestemmelser, hvis overholdelse vil gøre det tvivlsomt, om det så kunne gå. En planlagt terrasse på ca. 14 m² har man endnu ikke kunnet realisere, idet det ikke var lykkedes at

få midler fra de fonde, der var søgt hos. Som del af den løbende renovering har man ønsket at have passende pæne stole til de max. 150 gæster, der må være i huset. Der er pt. kun 100 stole, hvilket ikke er nok, hvis Tarteletfesten, som vanligt, får brug for 130. Det skulle dog ikke blive et problem, lovede formanden. Endelig nævntes, at der havde været indbrud i huset. En ærgerlig udgift til fornyet vindue. Jørgen Nielsen sluttede med at takke alle, der hjalp til, når der var brug for det. Beretningen blev godkendt af forsamlingen. Foreningens økonomi viste et overskud af ca. samme størrelse som sidste år, hvilket var tilfredsstillende. Bestyrelsen havde givet vedtægterne et eftersyn som blev gennemgået og med enkelte justeringer vedtaget. De nye vedtægter indebar, at man efter 20 år uden kontingentsændringer ønskede dette gennemført. Efter en drøftelse om det praktiske i at gøre det i dette år, blev det udsat til næste. Forsamlingen bad bestyrelsen om at udarbejde budget og argumenter for ønskede stigninger af kontingentet. Alle valg var genvalg. Bestyrelsessuppleant Jørgen Wentzlau erstatter Peter Møller under hans arbejdsophold i UK. Derefter kaffe og kringler. *pd*

Dorte og Peter under indflytning. Foto: sbs

Nytilflyttere på Helnæs – HP byder velkommen

Peter Carstensen og Dorte Sandorff er nu flyttet ind midt i Helnæs By i Helnæs Byvej 51. HP har opsøgt dem for at byde velkommen hertil.

november d.å. på Næstved Sygehus, hvor hun har haft næsten 40 dejlige arbejdsår, de fleste på barselsgangen.

Passionerede fotografer

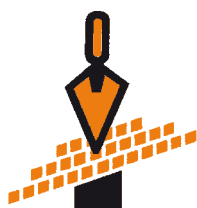
Peter, der var enkemand, har en brændende passion omkring fotografering. Han har fotograferet gennem masser af år – er åbenbart rigtig skrap til det, har vundet flere anerkendelser, såvel herhjemme som i udlandet. Han har været fotodommer og undervist i foto, og har arbejdet som freelance pressefotograf for ugeaviser og fagblade. I fotoklubben i Næstved, hvor Peter var engageret, var der et andet medlem, Dorte. Der gik lang tid, hvor de ingen

PRÆSENTATION

af Susanne B. Sørensen

Så skete det endelig, her i slutningen af november – deltidshelneserne Peter og Dorte flyttede fast ind i Pie og Gerners hus på Helnæs Byvej, efter 5 måneder som weekendbeboere. Der var bare lige et "arbejdsliv" der skulle afsluttes først. Peter, der nu har status som folkepensionist, blev hængende lidt længere på arbejdsmarkedet – han er uddannet maskinarbejder – mens han ventede på Dorte, der havde sagt sit sygeplejjob op pr. 5.

Læs mere på side 12 ►

MURERFIRMA Gunnar Pedersen
HANS PEDERSEN
SNAVEN 11 • 5631 EBBERUP
TLF. 64 74 11 99 • MOBIL 20 74 16 99
WWW.HP-MURERFIRMA.DK

Alt indenfor:

Jord · Beton · Kloak (aut. kloakmester)
Murerarbejde udføres · Belægningsarbejder

Udlejes:

Minigraver · Minilæsser
Rendegraver · Toiletvogn med bad

Kim Vinduespudder
- det er da klart!

Vinduespolering til erhverv og private

Tlf. 6085 8784

kimvinduespudder@gmail.com

HELNÆSHUS

Grafisk

Brochure, visitkort, logo eller en ny hjemmeside. Få et uforpligtende tilbud.

■ ■ www.helnaeshus.dk · Tlf. 63 61 00 61

Fortsat fra side 11

kontakt havde, men så en dag kom de til at sidde ved siden af hinanden...og tja, det var så det...

Parret har i den seneste tid boet sammen i Dortes lille lejlighed ved Næstved sygehus, men pladsen var trang. Begge parter har både børn og børnebørn, så mere plads stod højt på ønskesedlen.

En skelsættende weekend

"Hvad skal vi lave, Peter? Hvor skal vi hen. Det må du finde ud af", siger Dorte midt i januar måned dette år. Parret skulle på lang weekend

og endte efter en tur rundt på Fyn med at booke værelse på Gl. Brydegård.

Der lå Helnæs, så de skulle da også lige et smut over dæmningen. De så også, at Pies hus var til salg, men tænkte, at det så alt for dyrt ud. Senere, tilbage på Gl. Brydegård for at pakke, kom de til at tale med den daværende receptionist Betina. De fortalte hende, at de havde set et dejligt hus herude. "Jamen, så skulle I bare se det indefra", sagde Betina, og gik ind og fandt det på salgssiden på computeren. Og så var Peter og Dorte bare solgt! Derfra gik

det hurtigt, og en time senere var der fremvisning med ejendomsmægleren. Huset var deres...

Hvad med fremtiden?

"Hvad skal I så fylde tiden ud med nu?", spørger jeg, selv om jeg svagt kan fornemme, at det vist ikke er noget problem. Der står adskillige ting på række for at blive ført ud i livet. Udover foto, som fylder meget for begge vedkommende, drømmer Dorte om sin ny erhvervede æblehave, om at nusse i haven, sylte og regere. Hun er også aktiv "skribent" – skriver med 10 "pennevenner" over

hele verden. Og hygger sig med slægtsforskning.

Peter vil gerne hanke op i sin interesse for gode, lange cykelture igen, ligesom han også er passioneret lystfisker. De har ligeledes store planer om at rejse, begge har rejst en del. For eks. er de lige kommet hjem fra en tur til Island og vil gerne derop igen.

Jo, de er ikke den type, der sidder på hænderne. Der skal helst ske noget! Lige sådan nogle, vi ønsker os her på "øen". Så I skal være så hjertelig velkomne her på Helnæs.

Døbefontens forunderlige rejse

I forbindelse med arbejdet med at skrive en ny informationsfolder om Helnæs Kirke, voksede behovet hos forfatterne for at få afklaret spørgsmålet: Hvordan var en døbefont fra Helnæs, fjernet i 1811, endt hos Nationalmuseet i 1893?

KIRKEMYSTERIUM

Af Poul Dresler og Marianne S. Therp

Egentlig var der ikke noget mysterium. Vi vidste fra den tidligere folder, at "En anden døbefont, der lå ved kirken, blev fjernet af en af sognepræsterne. Han tog den simpelthen med sig, da han rejste. Den befinder sig nu på Nationalmuseet." Vi ville dog gerne vide mere om de nærmere omstændigheder vedrørende denne underlige historie, især fordi den lokale fortælling om bortfjernelsen havde tilføjet, at præsten simpelthen havde medtaget døbefonten som en slags betaling for, hvad han opfattede som erstatning for en for dårlig aflønning. Har man kendt magen? En præst rejser og tager en granitklump på adskillige hundrede kg med sig på flyttelæsset, uden

der tilsyneladende sker mere i historien. Det er klart, at man på stedet har vidst, hvor han rejste hen, nemlig til et nyt embede i Kerte Kirke nord for Assens, men ingen ved, om det overhovedet var et problem, hvad han havde gjort.

Hvad er problemet?

Det kunne sagtens være således, at døbefonten faktisk var lagt udenfor kirken, fordi man havde sat en ny op, og ingen havde gjort ophævelser over, at den var taget med af præsten, da han rejste. Han kunne måske ligefrem have skaffet kirkeejeren af med et problem. Men en sådan opfattelse ville fjerne det dramatiske element i historien. Det var det forfatterne gerne ville have på det rene. Da alt dette finder sted i 1811 er det fortsat afdøde Niels Rybergs søn, Johan Chr. Ryberg, Frederiksgave, der ejer og har svaret for kirken. Og præsten var Johan Frederik Høeg, der var præst på Helnæs fra 1807 til 1811.

Fonten

Genstanden for denne historie er en romansk døbefont af

Grafik af gl. døbefont. Foto: Tina Valbjørn

granit, der på siderne er prydet med udhugget slyngværk og på underfladen med bladlignende ornamentter og med en tovslyngning over foden. I bunden af kummen findes et hul til afløb af vandet. Kummens diameter er 68 cm. Ved indleveringen af fonten til museet var kummen revnet i den ene side, holdt sammen af et jernbånd og der medfulgte et stykke af skaftet. Der var intet fodstykke. Denne type døbefont kunne tænkes at stamme fra en tid før Helnæs Kirke blev bygget, idet traditionen før år 1500-1600 var, at dåben foregik ved fuld neddykning af dåbsbarnet, hvorfor fontene var meget rummelige og netop udstyret med et afløbshul i bunden, så vandet kunne løbe ud gennem fonten

og ud i jorden. Med ændringen af dåbshandlingen til, at der kun øses ganske lidt vand på barnets hoved, indførtes de relativt flade dåbsfade, der blev lagt over fontens store åbning. Spørgsmålet er, om fonten er skiftet ud i 1784-1785, idet det er her Niels Ryberg foretager den store renovering og ændring af kirkens indre. Han forærer bl.a. netop et nyt dåbsfad til den font, der står i kirken nu. Den gamle font bliver sandsynligvis lagt udenfor kirken i en bunke med andre sten eller andet materiale og glemmes, indtil pastor Høeg finder på at tage den med sig, da han rejser til Kerte i 1811.

Fundet som drikkekrug

I 1893 ser læge Dreyer, Nr.

Nuværende døbefont. Foto: Tina Valbjørn

Åby, at der på gårdspladsen hos husmand Rasmus Peter Madsen i landsbyen Bro (Nordfyn) er nedgravet en fonte-kumme, der fungerer som vandtrug for dyrene. Han indberetter fundet til Nationalmuseet, som beder ham købe det. Husmanden indleder handlen med at forlange 150 kr. (hvilket i dag vil svare til over 10.000 kr.), handlen ender dog på 10 kr. Og museet indlemmer den i sine studiesamlinger.

Rejsen Helnæs – Bro

Pastor Høeg har denne tunge fonte-kumme med på sit flyttelæs fra Helnæs til Kerte præstegård, hvor den senere er "set ligge i et stengærde om præstegårdshaven ud mod bygaden". Dette skriver sognepræsten fra Kerte i et brev til museet i 1930. "Har De monstro en gammel Granitdøbefont fra Kjerte Kirke derinde? Pastor Fabricius fra Gislev, som var her igennem forleden Dag, mente det (Løffler), og i Liber Daticus [en embedsbog om sognets forhold] hér staar noget om, at Pastor Høgh, som rejste herfra til Gamborg 1819, tog en Stendøbefont med sig, og fra Gamborg skal den være kommen til Bro By i Brænderup Sogn i Nordvestfyn, hvor Pastor Høghs Søn var Boelsmand, og Pastor

Fabricius angav: derfra til Nationalmuseet. Hvorledes mon dette forholder sig? Her i Kirken har i senere Tider kun været en Murpille i et Hjørne i Koret til Døbefonten, men Sandheden tro maa jeg tilføje, at der ogsaa i Liber Daticus hér staar, at Pastor Høgh skal have ført ovennævnte Døbefont med sig hertil fra Helnæs i 1811. En gammel Mand her i Byen, nu afgaaet ved Døden, har fortalt mig, at der engang skal have ligget en Døbefont i Stengærdet om Præstegaardshaven ud imod Bygaden. Der er altsaa noget, som spøger om denne Døbefont. Hvis De nu har vor gamle Døbefont derinde, kan vi saa faa den hertil igen?..."

Således var det gået til. Fra Helnæs til Kerte til Gamborg og så til Bro og derfra til Nationalmuseet. Museumsinspektøren som har været kontaktet i forbindelse med det nyligt afsluttede arbejde med folderen slutter sit brev "Høgh lader til at have haft en mærkelig vane med at rejse rundt med stendøbefonte, som jo ellers ikke just er håndbagage".

Kan vi få den tilbage til Helnæs?

Præsten i Kerte bad om at

Læs mere på side 16 ►

T Vestfyns Tømrerforretning A/S

Lømarksvej 3 • 5610 Assens • Tlf. 64 71 19 09

Biltlf. 24 24 30 30 • www.vtf.dk • e-mail: vtf@vtf.dk

Aut. El-installatør
John Pedersen A/S
Melvej 8 - 5610 Assens
Tlf. 64 71 14 14
www.jp-assens.dk

Hammer Hansen

ALT TIL KONTORET

LÆDERVARER
OG HOBBYARTIKLER

AFDELINGEN I ASSENS
ØSTERGADE 2
5610 ASSENS

TLF. 64 71 24 12

JONSERED CS 2152

Oplev fornemmelsen af at arbejde med en rigtig professionel sav i 50-kubikklassen. Jonsered CS 2152 er udviklet specielt til skovejere, landmænd og andre, der har brug for en avanceret allroundsav. Modellen indgår i Ulticor®, som er vores mest avancerede produktprogram til dig, der går efter det optimale, når det gælder kraft, design, kontrol og fornemmelse.
51,7 cc, 2,4 kW (3,3 hk), 5,0 kg.

3.495,-

Jonsered®

© 2011 Jonsered. All rights reserved.

www.jonsered.dk

Flemløse Maskinforretning ApS

Springenbjergvej 15 • 5620 Glamsbjerg • Tlf. 64 72 11 74

DET SKER DECEMBER 2012

Rubrikker sendes til Poul Dreisler
dreisler@mail.dk · tlf. 24 82 25 30

Gudstjenester i**Helnæs Kirke**

2. dec. – 9.30

9. dec. – 9.00 (LH)

16. dec. – 17.15 Julekoncert

23. dec. – 11.00 Fælles gudstjeneste for de 4 sogne

24. dec. – 14.30 juleaften

25. dec. – 11.30 juledag

26. dec. – 11.00 2. juledag

30. dec. – ingen

31. dec. – 14.30 Nytårsaftensd.

6. jan. 2013 – 11.00

Jul på Helnæs afsluttes med julekoncert i Helnæs Kirke

En kvintet bestående af 5 kvinder – Qvindetta – sørger for, at vi kommer i julestemning i år.

Søndag den 16. december kl. 17.15. Der er gratis adgang
Alle er velkomne. Se omtale side 7

Lille Juleaftensdag

Søndag d. 23. december

Fælles gudstjeneste for de 4 sogne. Sønderby, Kærum, Dreslette og Helnæs
I Helnæs kirke Kl. 11.00
Vestfynskoret medvirker
Efter gudstjenesten serveres Gløgg i våbenhuset

Menighedsrådsmøde

Onsdag den 23. januar kl. 19.00. Dagsordenen og mødested, kan man få tilsendt, hvis man senest en uge før mødet oplyser sin e-mail eller sin postadresse til formand Marianne Therp, SMS til 2720 1668 eller mail til mtherp@gmail.com

Forsamlingshuset**juletræsfest****lørdag den 15. december**

For børn, forældre, bedsteforældre og andre barnlige sjæle fra kl. 13-15.

Entré: 30 kr.

For voksne:

Fællesspisning fra kl. 18.

Pris for to retter mad og kaffe: 80 kr. /person

Tilmelding 2. december

64 74 16 81 / 23 60 90 88

Bestyrelsen

Sy og strik

I december mødes vi onsdag d. 5. december.

I det nye år bliver første gang onsdag d. 9. januar.

Vi mødes i Borgerhuset kl. 19 i lokale 2. Alle er velkomne.
Spørgsmål til Pernille på tlf. 62 63 29 93

Ølsmagning for kneitene på Helnæs

Der er ingen meddelelser om ølsmagning i december måned. Men der kunne måske blive plads til: En rigtig god jul og et godt nytår ønskes alle af Ølsmagningskneitene på Helnæs.

Frysehuset

Generalforsamling onsdag den 12. dec. kl. 19.00 i borgerhuset.

Forslag senest 8 dage før.

Venligst f. bestyrelsen

Kirsten Nielsen

Torsdagsklubben

I december er der kun en sammenkomst i torsdagsklubben, og det er den 6. december. Inger Lund vil læse julehistorier. Vi skal julehygge og der bliver sponsoreret æbleskiver til kaffen.

Alle er velkomne

Anne Hansen

Helnæs Lokalhistoriske arkiv

Der er åbent den første lørdag hver måned fra kl. 9.30 til 11.30

DALVÆNGET 10
5610 ASSENS
TLF. 64 71 55 58
BILTLF. 40 11 81 26
E-MAIL:
ERLING@EP-ASSENS.DK

Jul på Helnæs

søndag den 16. december kl. 11-16.30

På den 3. adventssøndag går Helnæs amok i juletræer, julegaver, værtindegaver, julepynt, dekorationer, antikviteter, smykker og julehygge med gløgg og æbleskiver – og endnu mere.
Til slut en koncert i Helnæs Kirke – se artiklen om de fem kvindelige musikere, som vil sprede juleglæden ud over os med deres musik.

Hygge på Møllen*I stalden*

gløgg og æbleskiver

tombola fra Folkekirkens Nødhjælp

Enestående julepynt, som holder mange år
Dekorationer

I laden

boder med alt i julepynt, gave ideer,
ja selv gede griller.

Hanne med bøger og m.m. fra

Odense Bys Museer.

Dorthe med misteltene og pynt

Elsebeth og Marianne med julepynt.

og Poul med diverse gaveideer udført i træ.

Julemanden

Han kommer forbi kl. 13 og der vil være lidt for børnene. Herefter vil han underholde med musik i stalden.

Helnæs Antik

Bøgeskovvej nr. 9

Vi har pyntet op til Jul, og

vi glæder os til at se jer...

Quiltepigerne

Julestue på Strandbakken 35

Quiltepigerne holder julestue

med masser af gode gaveideer

i Patchwork- filt samt juledekorationer.

Åben fra 10-17

Julekoncert

Som altid sluttes Jul på Helnæs af med

julekoncert i Helnæs Kirke

En kvintet bestående af 5 kvinder – qvindetta – sørger for, at vi kommer i julestemning i år.

Der er fri entré og alle er velkomne.

Alle lægger sig i selen, så du kan få noget ud af dagen. Og der bliver i år kun den ene dag, men sikken én. Der vil blive talt til alle sanser, når dørene går op for gæsterne både fra Helnæs og fra Fyn.

FORENINGER

Helnæs Beboerforening

Fmd. Jens Zimmer Rasmussen
Tlf. 6614 8120

Arkivet og Torsdagsklubben

Anne Hansen
Tlf. 6477 1376

Borgerhuset

Fmd. Birgitte Elovara
Tlf. 8692 6068/2327 6858

Helnæs Forsamlingshus

Fmd. Jørgen Nielsen
Tlf. 6474 1681
Udlejning: Bente Haines
bentehaines@hotmail.com
Tlf. 6066 3341

Helnæs Idrætsforening

Fmd. Mogens Rasmussen
Tlf. 2726 1362

Helnæs Jagtforening

Fmd. Peter M. Hansen
Tlf. 6477 1870

Petanque

Fmd. Niels Ellebæk
Tlf. 6477 1307

Skolekredsen for**Helnæs Højskole**

Anders Lundbeck Rasmussen
Nørrelundsvej 4,
5683 Haarby
Tlf. 6477 1083

Helnæs**Kultur- og Musikforening**

Fmd. Marianne Therp
Tlf. 6477 1668 / 2720 1668

Frysehuset

Fmd. Kirsten Nielsen
Tlf. 6477 1500

Helnæs Vandværk

Fmd. Thomas Rasmussen
Tlf. 6477 1347 / 2081 0455

Menighedsrådet

Fmd. Marianne Therp
Tlf. 6477 1668 / 2720 1668

Sognepræst

Anders Lundbeck Rasmussen
Tlf. 6477 1083

Graver

Hanne Albrechtslund
Tlf. 20 53 52 15

Helnæs Tartelet Selskab

Fmd. Poul Dreisler
Tlf. 2482 2530

Helnæs Miljø- og Energiforening

Fmd. Anders Lyng
Tlf. 6477 1804 / 2946 4619

KØB OG SALG

**Kartofler på
Elmebjergvej 18**

Ring og få et tilbud på større partier og på vaskede kartofler.
Tlf. 31 33 41 49 / 64 77 12 68
Regner Madsen

Party telt udlejes

Stort partytelt 5 x 10 m. Stort nok til 60 personer.
Pris 500,00 for en weekend.
tlf. 64 77 14 10
Henning Storm

Skovareal sælges

Skovstykke i Lilleskoven til salg. Der er ikke landbrugspligt på jorden, så den kan ejes af alle med anden matrikel.
Egilt tlf. 4042 9388

Afgræsning tilbydes

til får/heste mv, i skov og på mark. Bøgeskovsvej 16.
Tlf. 30 48 86 12/ 40 50 97 00.

Frugtkasser sælges

Gamle og i rigtig god stand.
20 kr. stk.
Helnæs Antik
Tlf. 64 77 14 85

**Ledig boks i Helnæs
Frysehus**

Vi har en ledig boks til leje. Du kan leje fra 1. januar 2013, men ønsker du det, kan du bruge den gratis i den sidste måned af 2012. Både strømforbrug og aftrimning 2 gange årligt er inkluderet i lejen af boksen.
Marianne og Jørgen Therp.
6477 1668 eller 2720 1668

Gl. Brydegaard

byder velkommen
"Mad fra bunden
- til glæde for munden"
Åbent alle dage kl. 12-21

Bordbestilling på
tlf. 6477 1475

info@gammelbrydegaard.dk
www.gammelbrydegaard.dk

HJÆLP

Vi mangler to unge røde hankatte, de er kælnede og kan nok ikke finde hjem????
Vi bor Lindhovedvej 4.
Tlf. 30 74 46 08 Paula eller
Tlf. 30 11 63 18 Lene

Petroleumskamin til salg

Mrk. ZIBRO SRE 70x – TC*
Varmeovn med god effekt.
Velegnet til rum fra 40 til 120 m³. Elektrisk tænding.
Str. 374x280x435 mm. Kun lidt brugt. Pris 500 kr.
Henvendelse til Ulla Dreisler, Ryet 22 tlf. 64 77 12 72

Feriehus udlejes

Ældre bondehus, beliggende helt ugenert med udsigt over Maden, udlejes
Tlf. 21 43 11 90

Feriehus på Helnæs

Dejligt hus med havudsigt, udlejes. tlf. 64 77 14 85.
Helnæs Antik

**Jil Indramning
v/Jan Lind****Butik****Åbningstider:**

Torsdag - Fredag: Kl. 14-18
Lørdage: Kl. 10-13

Østergade 4
5610 Assens
Tlf. 64 71 23 33
21 64 60 44

Værksted

Åben efter aftale
Stenløsegyden 10,
Dømmestrup
5762 Årslev
Tlf. 65 90 23 64
21 64 60 44

PERSONLIGE

Rubrikken PERSONLIGE er for alle, der ønsker at meddele en personlig begivenhed. Fødselsdag, bryllup, jubilæum, taksigelser, nekrologer etc. Vi bringer kun, hvad der er aftalt med vedkommende. Vi kommer og tager et billede. Ring 24 82 25 30.

Dåb i Helnæs Kirke

Søndag den 2. december var der atter barnedåb i Helnæs Kirke. Barnet fik navnet Thea Skole Boe Jacobsen. Forældrene er Mette Skole Jacobsen og Jacob Boe Madsen. Storebror på fars arm hedder Axel. Bedsteforældrene Inge Boe Madsen og Per Madsen, har rødder på Helnæs og hus på Helnæs Sommerland.

Go' fest – Go' musik
Søren Navntoft
Tlf. 6477 1612

AI Flemming Hansen
Malmester

Vi et et dygtigt
malerteam, der kan løse
alle malerogaver
– store som små –
ude og inde
Ring 64 74 16 41

www.malmester-flemming.dk

Medlem af Danske Malermestre

Fortsat fra side 13

få fonten tilbage i sit brev af 14. november 1930, men har givetvis fået et pænt afslag. Således skrev Helnæs Menighedsråd også om at få den tilbage til det oprindelige udgangspunkt i 1991. Museet svarer ligeledes pænt med en forklaring på, hvorledes den har været rundt på Vestfyn og brevet

af 6. december, der er stilet til formanden, Lars Bang, slutter: ”Til orientering skal det tilføjes, at da kummen er tilgået museet ved køb, kan det ikke udleveres, og den vil fortsat indgå i museets studiesamlinger, om end den ikke for tiden er udstillet.” Til svaret vedlægges et lystryk, der viser fontens udseende, anbragt på en fremmed fod.

Tartelettfesten 2013 – nu med ændringer

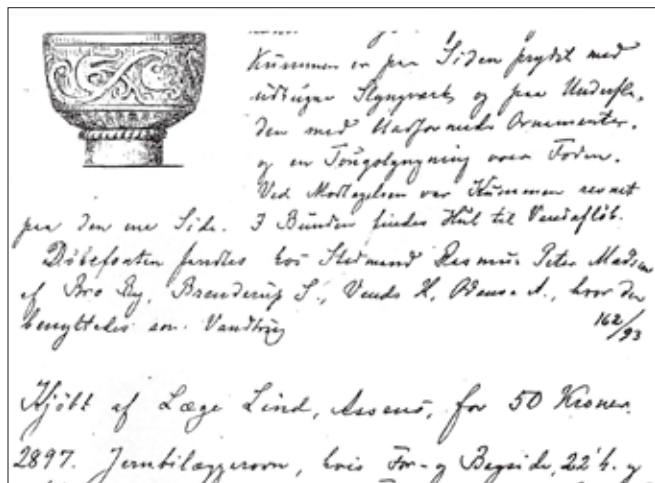

Vi har gjort en dyd af at være endog meget traditionsbundne i forbindelse med denne festlighed. Traditioner er gode, men de kan komme til at stå i vejen for selv ganske beskedne ændringer. Der er intet i programmet, menuen og underholdningens kvalitet, der ændres, men i selve tilmeldingen til festlighederne, indfører vi i år en ændring, der givet vil få betydning for nogle. Hvor ofte har vi ikke hørt, at det er umuligt at komme med, og man kan ”lige-så-godt-lade-være-med-at-prøve-at-tilmelde-sig”, idet... Vi giver derfor næste år de,

der er opført på ventelisterne, samme mulighed som medlemmerne har.

Alle inviteres til at deltage efter ”først til mølle princippet” når tilmeldingen åbner den 7. januar. Dog vil det fortsat være således, at medlemmer og noterede på ventelister har frist til at reservere plads til den 7. februar. ”Nye”, der også kan tilmelde sig fra den 7. januar vil fortsat blive opført på venteliste og får tildelt plads i den rækkefølge, de har tilmeldt sig, hvis der er ledige pladser. Besked om reservation vil blive givet efter 8. februar.

pd

Dokument fra Nationalmuseet med tegning af gl. døbefont.

EDC Christian Darum er en moderne ejendomsmæglervirksomhed, der i dag drives af statsaut. ejendomsmægler Christian Darum samt et veluddannet team med stor salgserfaring indenfor villaer, rækkehuse, landbrug, andelsboliger og fritidshuse.

Hos os får du **døgnudstilling** i lokalområdet samt fleksibel markedsføring efter nærmere aftale.

Vores veluddannede personale, vores indgående kendskab til efterspørgslen og indsigten i markedet er væsentlige faktorer for vores succesfulde resultater med salg af din bolig.

Se **boligfilm** af en lang række boliger til salg på **edc.dk**
Vil du se mere, så kom ind og aftal en fremvisning

Mød os i forretningen

Christian Darum Trine Redhead Lone Clemmesen Regina Lemmick

EDC Christian Darum

Østergade 45 · 5610 Assens
561@edc.dk · edc.dk/assens

64 71 31 50

Bed & Breakfast i herskabelige omgivelser

Gl. Avernæs
OPHOLD MED MERE END UDSIGT

Helnæsvej 9 · 5631 Ebberup · Tlf. 63 73 73 73 · www.gl-avernaes.dk